

actualisatie
kerndoelen

Nederlands

RIJK, BETEKENISVOL & SAMENHANGEND

CONCEPTKERNDOELEN

// Onderwijsadviesmiddag Malmberg

// Katinka de Croon

// 17 november 2023

Uitdagingen voor het leergebied Nederlands

Maatschappelijke uitdagingen

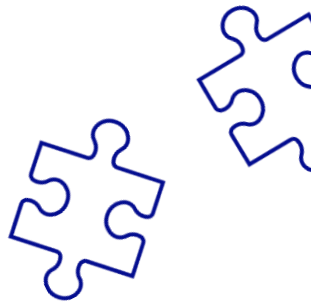
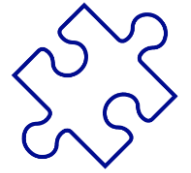
- / Kansengelijkheid
- / Risico op laaggeletterdheid
- / Digitale geletterdheid
- / Meertaligheid

// Curriculaire uitdagingen

- // Verkaveling van het leergebied
- // Balans en evenwicht m.b.t. inhouden
- // Verarmd tekstaanbod
- // Onvoldoende houvast fictie en literatuur
- // Ontbreken doorlopende leerlijnen
- // Wijze van toetsing en examinering
- // Samenhang met andere vakken

Kerndoelen vo onderbouw, 2006

De eerste tien kerndoelen zijn vooral gericht op de communicatieve functie van de Nederlandse taal en kennen een belangrijke plaats toe aan strategische vaardigheden. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan culturele en literaire aspecten (kerndoelen 2 en 8).

1. De leerling leert zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.	6. De leerling leert deel te nemen aan overleg, planning, discussie in een groep.
2. De leerling leert zich te houden aan conventies (spelling, grammaticaal correcte zinnen, woordgebruik) en leert het belang van die conventies te zien.	7. De leerling leert een mondelinge presentatie te geven.
3. De leerling leert strategieën te gebruiken voor het uitbreiden van zijn woordenschat.	8. De leerling leert verhalen, gedichten en informatieve teksten te lezen die aan zijn belangstelling tegemoet komen en zijn belevingswereld uitbreiden.
4. De leerling leert strategieën te gebruiken bij het verwerven van informatie uit gesproken en geschreven teksten.	9. De leerling leert taalactiviteiten (speken, luisteren, schrijven en lezen) planmatig voor te bereiden en uit te voeren.
5. De leerling leert in schriftelijke en digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hemzelf en anderen.	10. De leerling leert te reflecteren op de manier waarop hij zijn taalactiviteiten uitvoert en leert, op grond daarvan en van reacties van anderen, conclusies te trekken voor het uitvoeren van nieuwe taalactiviteiten.

Kerdoelen po, 2006

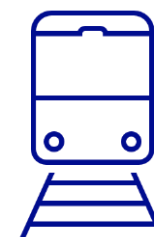
1. De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.	4. De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.	10. De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.
	5. De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.	
2. De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.	6. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.	11. De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen: regels voor het spellen van werkwoorden; regels voor het spellen van andere woorden dan werkwoorden; regels voor het gebruik van leestekens.
	7. De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.	
3. De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.	8. De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.	12. De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.
	9. De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.	

Referentiekader taal, 2010

	Niveau 1F	Niveau 2F
Algemene omschrijving	Kan korte, eenvoudige teksten schrijven over alledaagse onderwerpen of over onderwerpen uit de leefwereld	Kan samenhangende teksten schrijven met een eenvoudige, lineaire opbouw, over uiteenlopende vertrouwde onderwerpen uit de (beroeps) opleiding en van maatschappelijke aard
Taken	Niveau 1F	Niveau 2F
Correspondentie	Kan een briefje, kaart of e-mail schrijven om informatie te vragen, iemand te bedanken, te feliciteren, uit te nodigen e.d.	Kan e-mails of informele brieven schrijven en daarbij meningen en gevoelens uitdrukken. Kan met behulp van standaardformuleringen eenvoudige zakelijke brieven produceren en schriftelijke verzoeken opstellen
Formulieren invullen, berichten, advertenties en aantekeningen	Kan een kort bericht, een boodschap met eenvoudige informatie schrijven. Kan eenvoudige standaardformulieren invullen. Kan aantekeningen maken en overzichtelijk weergeven.	Kan notities, berichten en instructies schrijven waarin eenvoudige informatie van onmiddellijke relevantie voor vrienden, docenten en anderen wordt overgebracht. Kan een advertentie opstellen om bijvoorbeeld spullen te verkopen. Kan aantekeningen maken tijdens een uitleg of les.
Verslagen, werkstukken, samenvattingen, artikelen	Kan een verslag of een werkstuk schrijven en daarbij stukjes informatie uit verscheidene bronnen samenvatten.	Kan verslagen en werkstukken schrijven met behulp van een stramien en daarbij informatie uit verscheidene bronnen samenvoegen. Kan onderhoudende teksten schrijven en overtuigen met argumenten. Kan een collage, een krant of muurkrant maken.
Vrij schrijven	Kan eigen ideeën, ervaringen, gebeurtenissen en fantasieën opschrijven in een verhaal, in een informatieve tekst of in een gedicht.	

Wat willen we bereiken?

- ✓ **Betekenisvol** en **samenhangend** onderwijs voor alle leerlingen
- ✓ Een betere **balans** tussen de taaldomeinen en functies van taal
- ✓ Meer aandacht voor taal en cultuur
- ✓ Ruimte en aandacht voor meertaligheid, taalexpressie, ...
- ✓ Aanbod van rijke teksten (zakelijk en literair)
- ✓ Bevorderen van diep begrip en kritische houding
- ✓ Doorlopende leerlijn po-onderbouw vo-bovenbouw vo

Pagina 11: overzicht inhouden

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		<ol style="list-style-type: none"> 1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taal- vaardigheid	<ol style="list-style-type: none"> 3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	<ol style="list-style-type: none"> 10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	<ol style="list-style-type: none"> 12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	<ol style="list-style-type: none"> 14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	<ol style="list-style-type: none"> 17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	<ol style="list-style-type: none"> 19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Kerndoel 1	Taal- en leesomgeving
Doelzin	De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • in aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten; • in aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • benutten van een thematafel met rijke teksten rondom een wereldoriëntatiethema; • organiseren van boekenclubs voor leraren en leerlingen; • schrijven over ervaringen naar aanleiding van een museumbezoek; • deelnemen aan leesbevorderingsactiviteiten zowel binnen als buiten de school.

Doelzin
*Aanbodsdoel:
De school....*

In max vijf
bullets een
uitwerking van de
doelzin

Voorbeeldmatig
toelichting

Kerdoel 1	Taal- en leesomgeving
Doelzin	De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving voor alle leerlingen.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • in aanraking laten komen met authentieke, vakoverstijgende, thematische contexten; • in aanraking laten komen met uitdagende teksten en een divers en actueel aanbod van literatuur binnen een vaste leesroutine; • aanbieden van kennis en vaardigheden uit het leergebied Nederlands in onderlinge samenhang; • stimuleren van de leesmotivatie en de durf om te spreken en te schrijven; • ruimte bieden aan verschillende talen en taalvariëteiten van leerlingen.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • benutten van een thematafel met rijke teksten rondom een wereldoriëntatiethema; • organiseren van boekenclubs voor leraren en leerlingen; • schrijven over ervaringen naar aanleiding van een museumbezoek; • deelnemen aan leesbevorderingsactiviteiten zowel binnen als buiten de school.

Samenhang met andere leergebieden

Vaardigheden in samenhang

Eigen identiteit & meertaligheid

Domein

Taal

- Taal als systeem
- Taal en individu & maatschappij

Domein

Literatuur

- Literatuur als systeem
- Literatuur en individu & maatschappij

Domein

Communicatie

- Taalvaardigheid
- Interactie

Domein Communicatie

- Taalvaardigheid
- Interactie

Domein **Communicatie**

Taalvaardigheid

- // Samenhang tussen de taalvaardigheden
- // Functies van taal: communicatief, expressief, conceptueel
- // Transfer naar andere leergebieden
- // Verbinding met andere domeinen (taal en literatuur)

Interactie

- // Meer ruimte voor gesprekken in het onderwijs
- // Functies van taal: communicatief, expressief, conceptualiserend

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		<ol style="list-style-type: none"> 1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
A Communicatie	A1 Taal-vaardigheid	<ol style="list-style-type: none"> 3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	<ol style="list-style-type: none"> 10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	<ol style="list-style-type: none"> 12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	<ol style="list-style-type: none"> 14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	<ol style="list-style-type: none"> 17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	<ol style="list-style-type: none"> 19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Kerdoel 8

Bronnen verwerken

Doelzin

De leerling **verwerkt** informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.

Het gaat hierbij om

- hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in bronnen;
- doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit bronnen;
- structureren, parafraseren en samenvatten van informatie met correcte vermelding van gebruikte bronnen;
- formuleren van een gestructureerde tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context.

Te denken valt aan

- schrijven van een informatief werkstuk op basis van gelezen, bekeken of beluisterde bronnen;
- houden van een eenvoudig betoog over een actueel thema na het lezen, beluisteren of bekijken van teksten over dit onderwerp;
- maken van een infographic op basis van meerdere onderzochte bronnen

Doelzin
Beheersingsdoel
De leerling...

Handelingswerkwoord
Wat willen we de leerlingen zien doen?

Kerdoel 8 Bronnen verwerken

Doelzin De leerling verwerkt informatie uit verschillende bronnen in een gesproken of geschreven tekst.

Het gaat hierbij om

- hanteren van een passende lees-, kijk- of luisteraanpak bij het zoeken naar informatie in bronnen;
- doelgericht selecteren en vergelijken van bruikbare informatie uit bronnen;
- structureren, parafraseren en samenvatten van informatie met correcte vermelding van gebruikte bronnen;
- formuleren van een gestructureerde tekst op basis van geselecteerde informatie, afgestemd op doel, publiek en context.

Te denken valt aan

- schrijven van een informatief werkstuk op basis van gelezen, bekeken of beluisterde bronnen;
- houden van een eenvoudig betoog over een actueel thema na het lezen, beluisteren of bekijken van teksten over dit onderwerp;
- maken van een infographic op basis van meerdere onderzochte bronnen

Samenhang spreken en schrijven

Uitwerking van wat we willen zien bij de leerling die dit beheerst

Samenhang andere leergebieden

Wat betekent dat voor de praktijk?

// De basis blijft hetzelfde: leerlingen helpen taalvaardig te worden.

Maar nu (ook):

// Verschillende taalvaardigheden met elkaar verbinden

// Inhouden uit de verschillende domeinen met elkaar verbinden

// Conceptualiserend: taal gebruiken bij het verwerven van kennis (kerndoel 3, 6 en 11)

Expressief: creatief taal gebruiken (kerndoel 5)

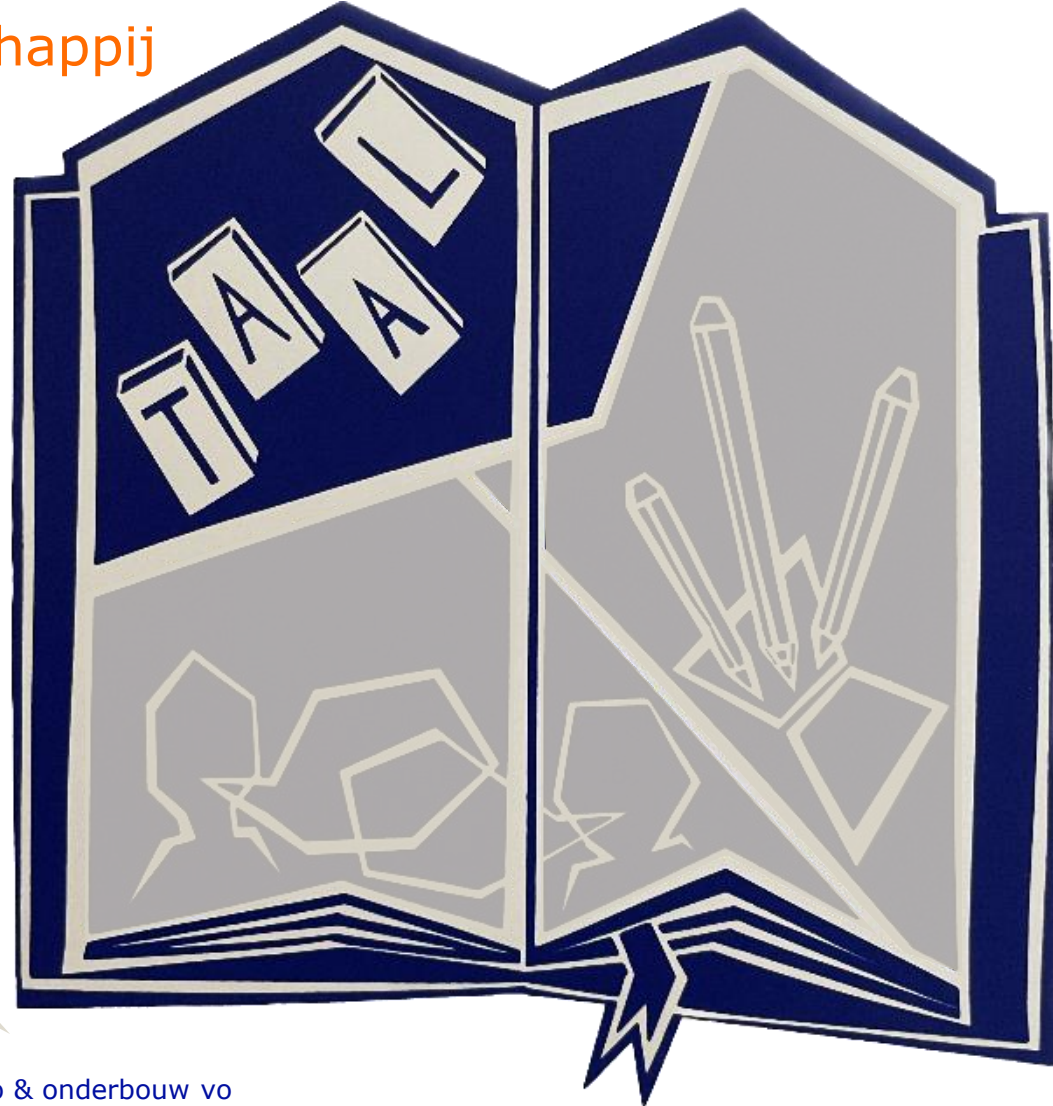
// Leren om te reflecteren (kerndoel 9)

// Aangereikte bronnen onderzoeken en verwerken (kerndoel 7 en 8)

// Inhouden uit Communicatie verbinden met andere leergebieden

Domein Taal

- Taal als systeem
- Taal en individu & maatschappij

Domein Taal

Taal als systeem

- // Vorm en functie in relatie tot betekenis
- // Spellinggeweten en spellingbewustzijn

Taal en Individu & Maatschappij

- // Eigen talig repertoire
  - // Uiting geven aan je eigen identiteit
- // Taalvariëteiten

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
	A Communicatie	
	A1 Taalvaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Kerdoel 12	Vorm en betekenis beschouwen
Doelzin	De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • beschouwen van relaties tussen klankvormen en hun betekenis: letterklanken, intonatie, ritme; • beschouwen van relaties tussen woordvorming en hun betekenissen: lettergrepen, samenstellingen, afleidingen, verbuigingen, vervoegingen; • beschouwen van woordvolgorde en eenvoudige zinsopbouw rondom een werkwoord, waarbij elk zinsdeel en elke woordsoort een stukje informatie toevoegt aan de zin; • inzetten van taalkundige begrippen en taalbeschouwingsstrategieën: analyseren, vergelijken, ordenen, relateren, categoriseren; • opmerken van effecten van keuzes in taalgebruik: woordgebruik, register, zins- en tekstopbouw en stijlmiddelen.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • samen denken en praten over de reden waarom woorden als pollepel, kerstomaatje en minister voor uitspraak- en betekenisproblemen kunnen zorgen; • samen onderzoeken wat voor effect het heeft als je alle bijvoeglijke naamwoorden zou weglaten uit een instructieve tekst; • vergelijken van advertenties vanuit de vraag welke advertentie het meest effect zal hebben, op basis van gemaakte keuzes in opbouw en taalgebruik.

Vorm in relatie tot betekenis

Relatie met domein Communicatie

Kerdoel 14	Talige identiteit
Doelzin	De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan je identiteiten.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • verkennen van het eigen talige repertoire in de volle breedte: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal; • experimenteren met het eigen talige repertoire om zich bewust te worden van het effect, in relatie tot publiek, doel en context; • reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van keuzes in je eigen talige repertoire; • waarderen van het eigen talige repertoire.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • maken van een taalpaspoort; • uitproberen van verschillende lichaamshoudingen bij een presentatie voor publiek en het voeren van een gesprek over het effect ervan; • gebruiken van talenkennis bij het leren van nieuwe woorden in het Standaardnederlands en andere talen; • praten over ervaringen over een in een andere taal of taalvariëteit gevoerd gesprek.

Doelzin
Ervaringsdoel
De leerling....

Samenhang
domein
Communicatie

Wat betekent dat voor het onderwijs?

✓ De basis blijft hetzelfde: spelling en inzicht in zinnen en teksten.

Maar nu (ook):

✓ Inzicht in het systeem van taal
(kerndoel 12 en 13)

✓ Nieuwe inhouden rondom taal in de wereld/taal en de wereld
(kerndoel 14, 15, 16)

✓ Inhouden uit Taal komen terug bij Communicatie en Literatuur

Domein Literatuur

- Literatuur als systeem
- Literatuur en individu & maatschappij

Domein **Literatuur**

Literatuur als systeem

- / Inzicht in verhalende teksten & literatuur
- / Inzicht in vormkenmerken

Literatuur en Individu & Maatschappij

- / Leeservaringen opdoen
- / Leesvoorkeur

Domein	Subdomein	Kerdoel
Overstijgend		1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
	A Communicatie	
	A1 Taal-vaardigheid	3. Begrijpend luisteren, lezen en kijken 4. Doelgericht spreken en schrijven 5. Creatief taal gebruiken 6. Schrijven om te leren 7. Bronnen onderzoeken 8. Bronnen verwerken 9. Reflecteren op taalactiviteiten
	A2 Interactie	10. Doelgericht gesprekken voeren 11. Gesprekken voeren om te leren
B Taal	B1 Taal als systeem	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Schriftelijke taalverzorging
	B2 Taal en individu & maatschappij	14. Talige identiteit 15. Taalvariatie 16. Taalverandering
C Literatuur	C1 Literatuur als systeem	17. Inzicht in verhalende teksten 18. Verkennen van literaire genres
	C2 Literatuur en individu & maatschappij	19. Leesvoorkeur 20. Functies van literatuur 21. Tijd en context

Onderbouw
VO

Kerdoel 18	Verkennen van literaire genres
Doelzin	De leerling verkent genrekenmerken van literatuur.
Het gaat hierbij om	<ul style="list-style-type: none"> • verkennen van genres in poëzie-, proza- en dramateksten; • verkennen van de rol van beeldgebruik in diverse genres; • herkennen van figuurlijk taalgebruik, stijlfiguren, beeldspraak, rijm, ritme en visuele elementen.
Te denken valt aan	<ul style="list-style-type: none"> • lezen, vergelijken en bespreken van teksten van verschillende literaire genres, zoals een dagboektekst, limerick, fabel, theatertekst, liedtekst, sprookjes en non-fictie; • classificeren van boeken op basis van inhoudelijke thema's; • praten over poëtisch taalgebruik in een gedicht.

Samenhang
domein *Taal*

Wat betekent dat voor het onderwijs?

// De basis blijft hetzelfde: van leerlingen lezers maken

Maar nu (ook):

- // Literatuur en literaire competentie als onderdeel van het curriculum (kerndoel 17, 18, 19 en 20)
- // Leerlingen ondersteunen bij het aangaan van nieuwe leeservaringen (kerndoel 19)
- // Inhoud en uit Literatuur terug laten komen bij Communicatie en Taal
- // Literatuur terug laten komen in de andere leergebieden

*Waar kan ik
meer lezen over
de gemaakte
keuzes?*

/ Werkopdracht

<https://www.slo.nl/@20528/opdracht-slo-bijstelling-kerndoelen/>

/ Toelichtingsdocument Conceptkerndoelen Nederlands
[slo.nl/publicaties/@22842/conceptkerndoelen-leergebied-nederlands](https://www.slo.nl/publicaties/@22842/conceptkerndoelen-leergebied-nederlands)

/ Begrippenlijst

*Wat moet je
hier nu mee?*

- Officieel: nog niks.
- De conceptkerndoelen worden in de eerste helft van 2024 beproefd in/met/door de onderwijspraktijk.
- Rond de zomer definitieve set > wetstraject voor formele vaststelling.
- Daarna volgt implementatie waarbij OCW bepaalt wanneer scholen ook 'gehouden' zijn aan de nieuwe doelen.

*Wat wordt er
nog gedaan?*

- / Regiobijeenkomsten
- / Onderzoek op waardering en bruikbaarheid
- / Ontwikkelen leerlijnen
- / Advies Referentiekader Taal
- / Afstemming vakvernieuwingscommissie Nederlands